

VIOLÈNCIA ISLÀMICA. Si la religió només se sustentés en la violència militar, desapareixeria quan l'imperi en què recolza entra en crisi política. En el cas de l'islam la situació fou la contrària: quan els mogols destruïren l'imperi islàmic i van conquerir Bagdad (1258 dC), foren ells qui es convertiren a la religió musulmana. Un altre tòpic de la islamofòbia és la importància del vel femení.

→ **Islamofòbia i racisme**

Convindria distingir entre islamofòbia i racisme. És molt discutible que el racisme tingui realment cap significat objectiu. Bàsicament allò que anomenem racisme consisteix en una variant de la tradicional i atàvica por dels pobres que són percebuts com una amenaça per a l'estatus de les classes socials més ben situades socialment. L'impacte social resulta molt diferent si algú és un *moro* pobre o quan es tracta d'un *àrab* carregat de petrodòlars. La immigració magrebina –que molt sovint es presenta negativament, només com una situació en què uns treballadors forasters i pobres treballen a baix preu i treuen el lloc de treball a altres treballadors també pobres però locals– és clarament objecte d'aquest prejudici social, que es presenta en forma de prejudici religiós.

La visibilitat dels diferents resulta incòmoda en totes les societats i a tot arreu el reconeixement factual del dret a la diferència de les minories (ètniques, religioses, culturals o lingüístiques) pot arribar a ser molt difícil o purament retòric en la pràctica. En el cas de l'islam fets minoritaris i estadísticament

poc o gens significatius –per exemple, una noia amb nicab, que és el vel més rigorós–, produeixen sovint una reacció desproporcionada. Així, segons una comissió ministerial l'any 2009 a França només hi havia 367 casos registrats de noies amb nicab a les escoles però tots els diaris n'anaren plens durant setmanes i mesos. La islamofòbia en les societats occidentals serveix, a més, per donar arguments als islamistes intolerants que consideren “blasfems” a tots els musulmans que pretenen integrar-se en la modernitat.

Però en el cas de l'islamisme creixent a Europa, el prejudici no s'adreça tan sols, ni exactament, contra els pobres, sinó que es genera en tota una sèrie de fantasmes que barregen el desconeixement del món àrab i islàmic amb la por d'un nou imperialisme àrab (el famós “xoc de civilitzacions”) –perfectament fictici perquè fins ara l'únic que hi ha és un imperialisme occidental que Occident ha practicat amb assiduïtat digna de millor causa des del segle XIX fins a la guerra de Síria.

La radicalització islàmica a Europa

Els estudis sociològics en països amb llarga tradició d'immigració islàmica (Regne Unit i França, especialment) indiquen que les segones i terceres generacions perden la llengua pròpia, però que en canvi mantenen les seves tradicions religioses i sovint les practiquen amb més intensitat que els seus pares i avis. D'aquesta manera la religió i la cultura tradicional es dissocien. Amb dades a la mà, no són els immigrants de primera generació els qui practiquen un islamisme radical. Més aviat la violència islamista s'associa a fills i nés d'immigrants que es veuen empesos a situacions de marginalitat social malgrat ser ciutadans de ple dret i dominar la llengua pròpia. Apareixen, especialment en els suburbis més pobres de les grans ciutats industrials, musulmans renascuts (*born again*), de vegades fins i tot violents, de la mateixa manera que als Estats Units hi ha també cristians renascuts que formen la facció més ultraconservadora del país. És la marginació, i no pas la religió, el que engendra violència.

La pregunta que no podem respondre és si apareixerà un *islam d'Europa* que faci possible el debat des de les idees de tolerància que, a partir de les Llums del segle XVIII, han donat el millor de la tradició liberal europea. Però és obvi que produir fòbies i regir-se per apriorismes culturals és la pitjor manera d'ajudar a una evolució autònoma de l'islam a Europa. ●

